

**III WOJEWÓDZKI KONKURS Z JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

ETAP I – SZKOLNY

25 listopada 2019 r.

Godz. 10:00

Kod pracy ucznia

Suma punktów

Czas pracy: **90 minut**

Liczba punktów możliwych do uzyskania: **60 punktów**

Instrukcja dla ucznia

1. W wyznaczonym miejscu arkusza z zadaniami konkursowymi wpisz swój kod.
2. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych stronach są wydrukowane 23 zadania.
3. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś Komisji Konkursowej.
4. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
5. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora.
7. Rozwiązania zadań zamkniętych zaznacz w arkuszu z zadaniami konkursowymi. W zadaniach zamkniętych poprawna jest jedna lub więcej niż jedna odpowiedź. Wybierz tę odpowiedź lub odpowiedzi i właściwą literę/właściwe litery zaznacz w kółku, np.:
8. Jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie przekreśl krzyżykiem, np.: i zaznacz kółkiem inną wybraną odpowiedź, np.:
9. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach w arkuszu z zadaniami konkursowymi. Ewentualne pomyłki przekreślaj.
10. Przy rozwiązywaniu zadań możesz korzystać z brudnopisu. Brudnopis nie podlega sprawdzeniu.

Powodzenia!

Przeczytaj uważnie fragmenty trzech tekstów, a następnie wykonaj zadania 1-12.

TEKST I

Po niedawnych strasznych walkach bogów ziemia była milcząca i wymarła. Wtedy Prometeusz postanowił ożywić pustynne obszary i stworzyć na nowo ród ludzki, który mógłby się cieszyć darami ziemi. Wziął tedy grudę gliny, zwilżył ją wodą źródlaną, ugniótł w boskich palcach i ukształtował człowieka. Na prośbę tytana Atena tchnęła życie w martwe ciała ludzi. Słabi byli jednak i nędzni ci pierwsi ludzie Prometeuszowi. Patrzyli, nie widząc, słuchali, nie słysząc; jak zjawy senne i bezradosne snuli się po młodej ziemi, bezradni wobec jej tajemnic.

TEKST II

W owym czasie oprócz tych pierwszych starożytnych istot istnieli na ziemi także zwykli ludzie i zwykłe zwierzęta. Z ostatniej kulki błota starzec stworzył ludzi prawdziwych. Długo ugniatał glinę, formował i poprawiał, aż w końcu ulepił postacie o wyglądzie Indian. Potem tchnął w nie życie. Stworzone przez niego istoty były jednak całkowicie bezradne, bardziej niż inni mieszkańcy ziemi. Lecz otrzymali dar: by móc się rozmnażać, ludzie i zwierzęta zostali stworzeni w dwóch płciach – męskiej i żeńskiej.

TEKST III

Gdy Pan Bóg uczynił ziemię i niebo, nie było jeszcze żadnego krzewu polnego na ziemi, ani żadna trawa polna jeszcze nie weszła – bo Pan Bóg nie zsyłał deszczu na ziemię i nie było człowieka, który by uprawiał ziemię i rów kopał w ziemi, aby w ten sposób nawadniać całą powierzchnię gleby – wtedy to Pan Bóg ulepił człowieka z prochu ziemi i tchnął w jego nozdrza tchnienie życia, wskutek czego stał się człowiek istotą żywą.

Zadanie 1. (0-5 pkt)

Oceń poprawność podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

A.	Teksty I-III nie należą ani do epiki, ani do liryki, ani do dramatu.	P	F
B.	Żaden ze stwórców człowieka nie ma cech boskich.	P	F
C.	Czas i miejsce zdarzeń nieznane są tylko w tekście II.	P	F
D.	Tekst II pochodzi ze zbioru mitów z kontynentu afrykańskiego lub amerykańskiego.	P	F
E.	Tekst III powstał po narodzeniu Chrystusa.	P	F

Zadanie 2. (0-11)

Wykonaj poniższe polecenia A-F.

A. Nazwij gatunek literacki tekstu I i wymień jego dwie cechy. (0–3)

B. Napisz, pod jakim względem „stworzeni ludzie” z tekstów I i II byli do siebie podobni. (0-1)

C. Podaj ogólnie przyjętą nazwę źródła tekstu I. (0-1)

D. Podaj opisowo nazwę źródła tekstu II. (0-1)

E. Wskaż jedną cechę wspólną narratorów z tekstów I, II i III. (0-1)

F. Wymień innego bohatera tekstu I, który nie pojawia się w przytoczonym fragmencie, ale brał udział w zdarzeniach jak Atena czy Prometeusz. Napisz notatkę na jego temat. (0-4)

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Zadanie 3. (0-3)

Uzupełnij zdania właściwymi terminami literackimi.

- A.** Prometeusz jest _____ tekstu I.
- B.** _____ w tekstach I i II nie jest realistyczny.
- C.** Teksty I – III ze względu na cechy należą do _____ (jednego z rodzajów literackich).

Zadanie 4. (0-1)

Zaznacz prawdziwe dokończenie zdania: Fragment: „Uczyńmy człowieka na Nasz obraz, podobnego Nam. Niech panuje nad rybami morskimi, nad ptactwem powietrznym, nad bydłem, nad ziemią i nad wszystkimi zwierzętami pełzającymi po ziemi!”:

- A.** został zaczerpnięty z tego samego źródła co tekst I.
B. został zaczerpnięty z tego samego źródła co tekst II.
C. został zaczerpnięty z tego samego źródła co tekst III.
D. nie pochodzi z żadnego ze źródeł, z których przytoczono teksty I, II i III.

Zadanie 5. (0–1)

Podaj znany związek frazeologiczny związany z bohaterem tekstu I. Objaśnij jego znaczenie.

Zadanie 6. (0-4)

Na podstawie tekstu II napisz w trzech punktach „instrukcję stworzenia człowieka”. Użyj zdań z czasownikami w 2. os. liczby pojedynczej trybu rozkazującego.

1. _____

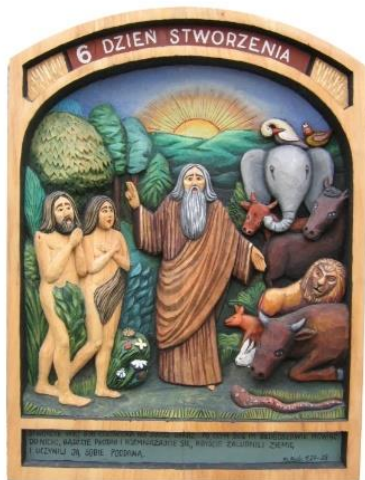
2. _____

3. _____

Zadanie 7. (0-2)

Napisz, z którym tekstem (I, II czy III) mają związek ilustracje zamieszczone w punkcie A oraz w punkcie B. Uzasadnij swą odpowiedź.

A. (0-1)

Bolesław Parasion, płaskorzeźba.

Źródło: <https://detlefsnotizblog.blogspot.com/2012/12/zur-krippe-her-kommet.html>

Ilustracja w punkcie A nawiązuje do tekstu ____.

Uzasadnienie:

B. (0-1)

Peter Paul Rubens (1636-1637). Źródło: https://elpais.com/diario/2011/01/29/babelia/1296263554_850215.html

Ilustracja w punkcie B nawiązuje do tekstu ____.

Uzasadnienie:

B. Czasowniki zapisz w formie nieosobowej, odmiennej m.in. przez tryby. (0-1)

C. Przymiotniki zapisz z *nie* w formie liczby pojedynczej rodzaju nijakiego. (0-1)

Zadanie 11. (0-3)

Nazwij części zdania w podkreślonym wypowiedzeniu w tekście I.

Zadanie 12. (0-1)

W tekście III wyraz *Pan* napisano wielką literą. Uzasadnij tę pisownię.

Przeczytaj uważnie tekst IV – hasła z dwóch słowników i rozwiąż zadania, a następnie wykonaj zadania 13-18. W zadaniu 15. odnieś się także do tekstu nr III.

Tekst IV

Bóg (w religiach monoteistycznych) Boga, CMs. Bogu, Bogiem, W. Boże!: Bóg Ojciec

bóg (w religiach politeistycznych) boga, C. bogu, bogiem, W. boże; ci bogowie, te bogi, bogów:
za chińskiego boga

Wielki słownik ortograficzny PWN (<https://sjp.pwn.pl/szukaj/b%C3%B3g.html>; dostęp online: 23.10.2019)

bóg

1. **Bóg** «w religiach monoteistycznych: istota nadprzyrodzona, stwórca i pan wszechświata»
2. «w religiach politeistycznych: istota lub jej wyobrażenie będące przedmiotem kultu»
3. «człowiek lub przedmiot bezkrytycznie uwielbiany»

Słownik języka polskiego PWN (<https://sjp.pwn.pl/szukaj/b%C3%B3g.html>; dostęp online: 23.10.2019)

Zadanie 13. (0-1)

Zaznacz zdania prawdziwe.

- A. Wyraz *bóg* zapisywany jest wielką lub małą literą zależnie od znaczenia.
- B. Wyraz *Bóg* nie występuje w liczbie mnogiej.
- C. Rzeczownik *bóg* ma dwie formy mianownika liczby mnogiej.
- D. Rzeczownik *bóg* ma różne znaczenia i różne formy zapisu.

Zadanie 14. (0-2)

Wykonaj polecenia A-C.

- A. Podaj wyrażenie o przeciwnym znaczeniu do wyrażenia *religia monoteistyczna*. (0-1)

- B. Ułóż zdanie z wyrazem *bóg* w znaczeniu 3. (0-1)

Zadanie 15. (0-1)

Zaznacz prawdziwe dokończenia zdania: *W Tekście III*

- A. wyraz *bóg* zapisywany jest wielką lub małą literą zależnie od znaczenia.
- B. wyraz *Bóg* nie występuje w liczbie mnogiej.
- C. rzeczownik *bóg* ma dwie formy mianownika liczby mnogiej.
- D. rzeczownik *bóg* ma różne znaczenia i różne formy zapisu.

Zadanie 16. (0-1)

Napisz dwie formy w odmianie rzeczownika *bóg*, które dowodzą wymiany głosek w tematach fleksyjnych.

Zadanie 17. (0-1)

Zaznacz prawdziwe dokończenie zdania: *Hasła z Wielkiego słownika ortograficznego, użyte w teście, zgodnie z opisem*

- A. pochodzą z jego wersji papierowej.
- B. zostały pobrane z wersji elektronicznej słownika.
- C. znajdują się w słowniku niedostępnym w internecie.
- D. są identyczne pod względem zawartości z hasłem ze *Słownika języka polskiego PWN*.

Zadanie 18. (0-1)

Zaznacz prawdziwe dokończenie zdania: *Związku frazeologicznego za chińskiego boga używa się w znaczeniu:*

- A. zaraz, za chwilę.
- B. nigdy w życiu.
- C. w dawnych czasach.
- D. kiedyś w przyszłości.

Przeczytaj tekst V i wykonaj polecenia 19-23. W zadaniu 22 odnieś się również do tekstu I.

Tekst V

Leopold Staff, Człowiek

Czytam historię
I widzę, coś robił
Przez tysiąclecia, Człowiecze!
Zabijałeś, mordowałeś,
I wciąż przemyśliwasz,
Jakby to robić lepiej.
Zastanawiam się, czyś godzien,
Aby się pisać przez wielkie C.

Zadanie 19. (0-1)

Zaznacz prawdziwe dokończenie zdania: *Osoba mówiąca w tekście V*

- A. to narrator trzecioosobowy.
- B. prowadzi monolog w trzeciej osobie.
- C. prowadzi narrację w pierwszej osobie.
- D. to inaczej podmiot liryczny.

Zadanie 20. (0-1)

Zaznacz prawdziwe dokończenia zdania: *Z tekstu V wynika, że*

- A. na przestrzeni dziejów człowiek dokonywał czynów niegodnych.
- B. na przestrzeni dziejów człowiek dokonywał wyłącznie szlachetnych czynów.
- C. człowiekowi należy się uznanie za jego postępowanie.
- D. człowiek jest zdolny do złych czynów.

Zadanie 21. (0-3)

Napisz, do jakiego rodzaju literackiego należy tekst V. Wskaż dwie cechy tego gatunku, ilustrując je przykładami z utworu Leopolda Staffa.

Zadanie 22. (0-4)

Porównaj człowieka z tekstu I z jego wizją w tekście V. Zwróć uwagę, co o człowieku mówią czyny przedstawione przez poetę.

Zadanie 23. (0-2)

Wypisz z wiersza Leopolda Staffa po jednym przykładzie wyrazu spełniającego poniższe wymagania.

A. Wyraz niesamodzielny o funkcji łączącej zdania: _____

B. Samodzielny wyraz nieodmienny: _____

C. Rzeczownik w wołaczu: _____

D. Niesamodzielną część wyrażenia z rzeczownikiem: _____

[illegible]

